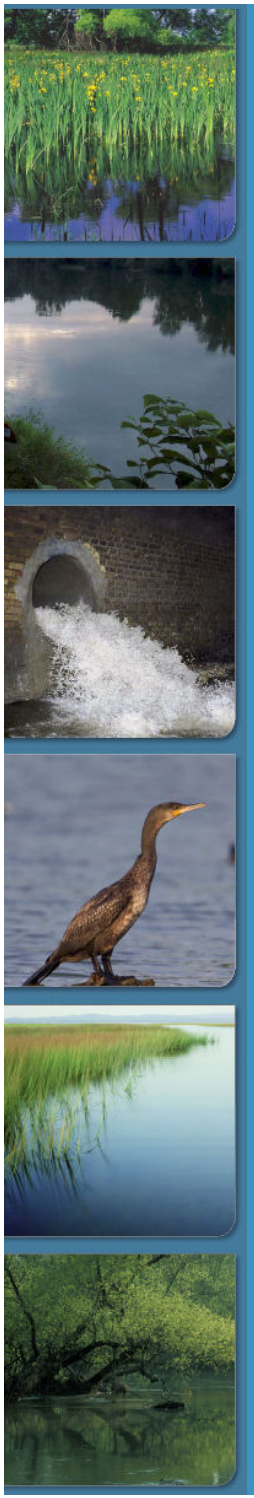

Javaslatok a 1-14 Velencei-tó alegységet érintő intézkedésekre

Vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek állapotának javítása

Horváth Angéla
Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

"Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

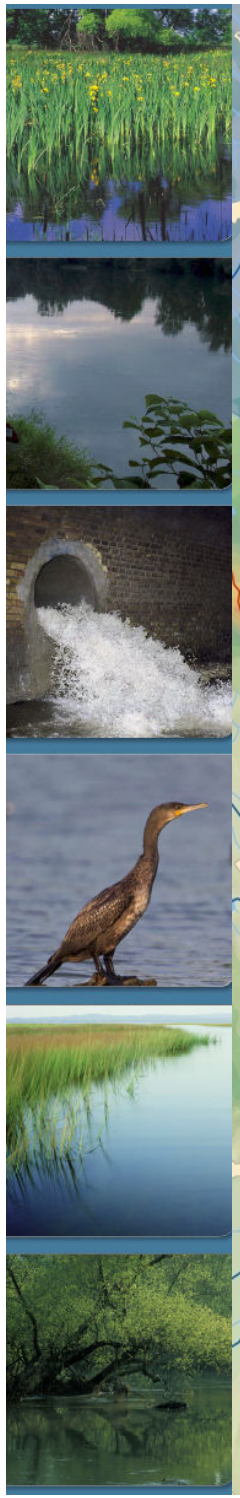

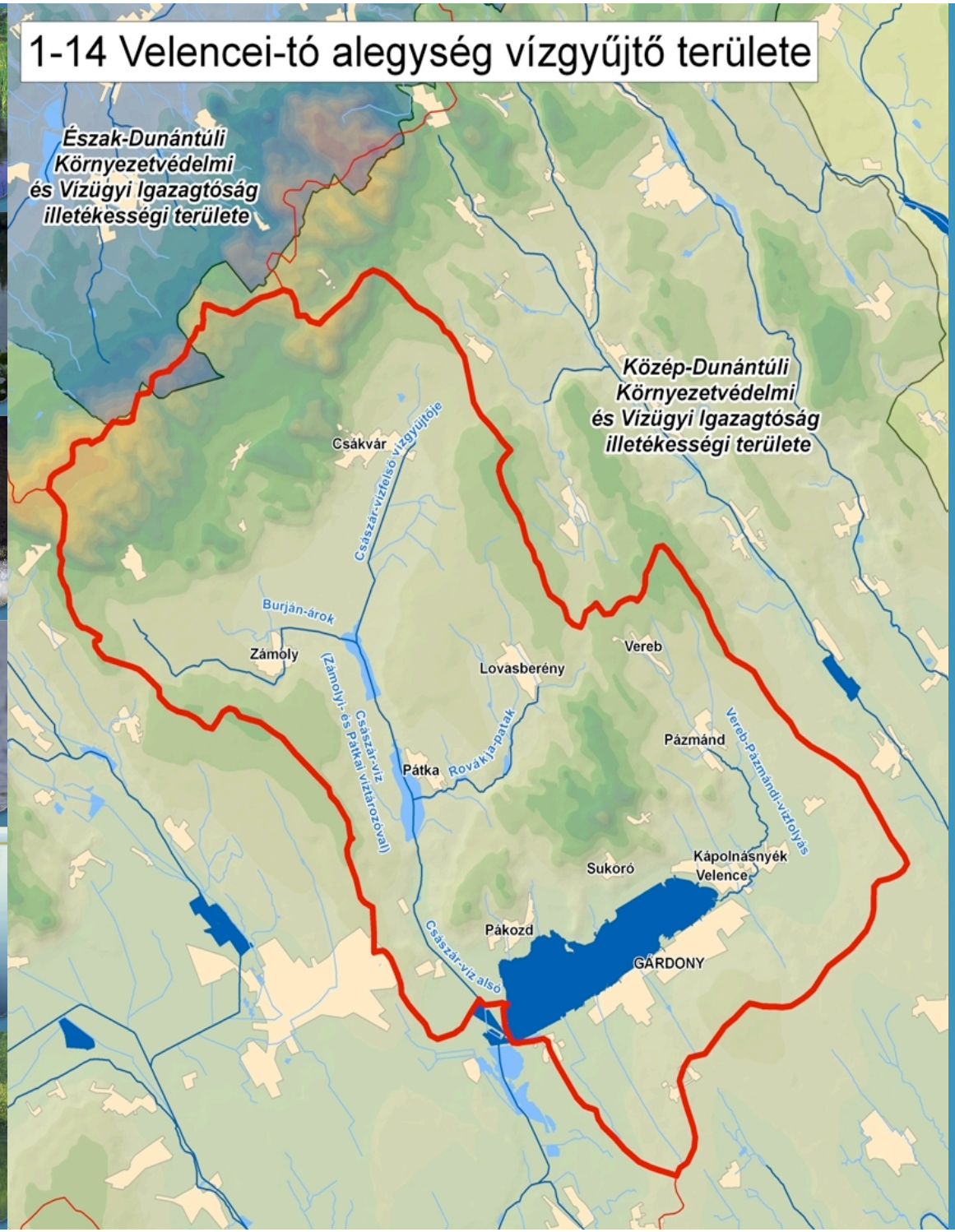

6 db kijelölt vízfolyás

2 db kijelölt állóvíz víztest

5 db kijelölt felszín alatti

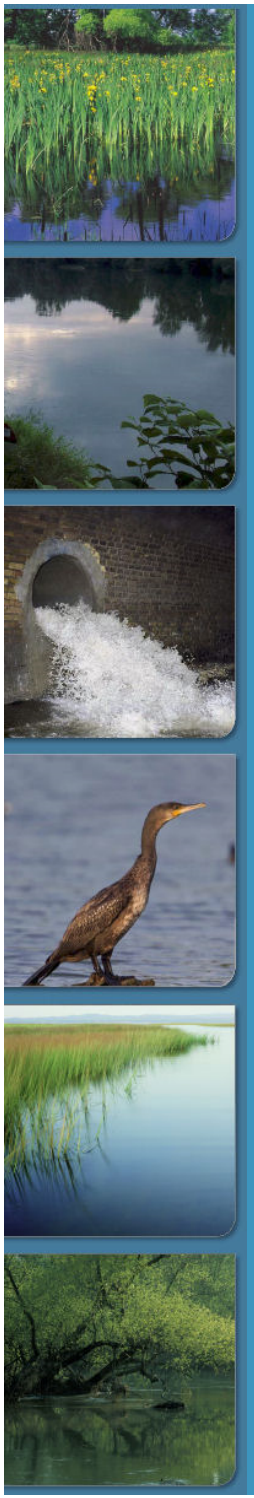

1-14 Velencei-tó alegység vizei

(jelentősebb felszíni és felszín alatti víztestek)

Főbb vízfolyások:

- Császár-víz
- Vereb-Pázmándi-vízfolyás
- Rovákja-patak
- Burján-árok

Állóvizek:

- Velencei-tó

Főbb felszín alatti víztestek:

- Dunántúli-középhegység Veszprém, Várpalota, Vértes déli források vízgyűjtője karsztos víztest
- Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtője porózus víztest
- Velencei-hegység hegyvidéki víztest

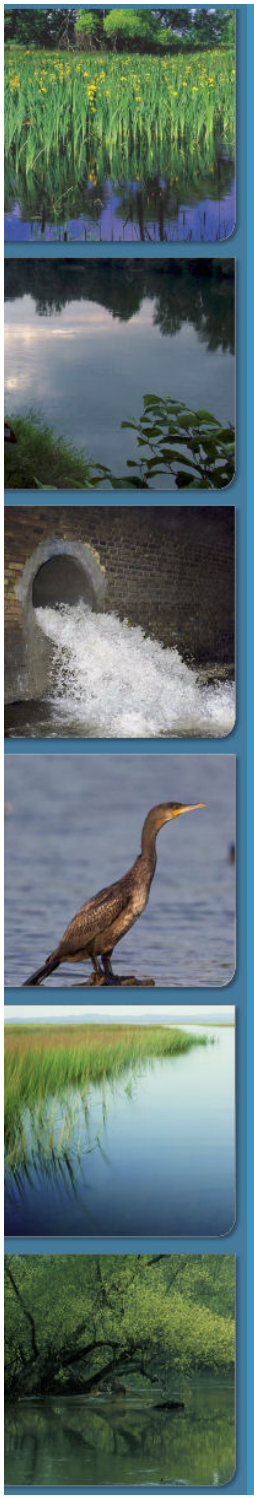

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Vízfolyások

1. Vízfolyások szabályozottsága
   - Vízkivételek
   - Túlszabályozott, egyenes medrek
   - Hosszirányú átjárhatóság hiánya (tározók, halastavak)
2. Tápanyag és szervesanyag terhelés
   - Mezőgazdasági diffúz szennyezés
   - Települési diffúz szennyezés

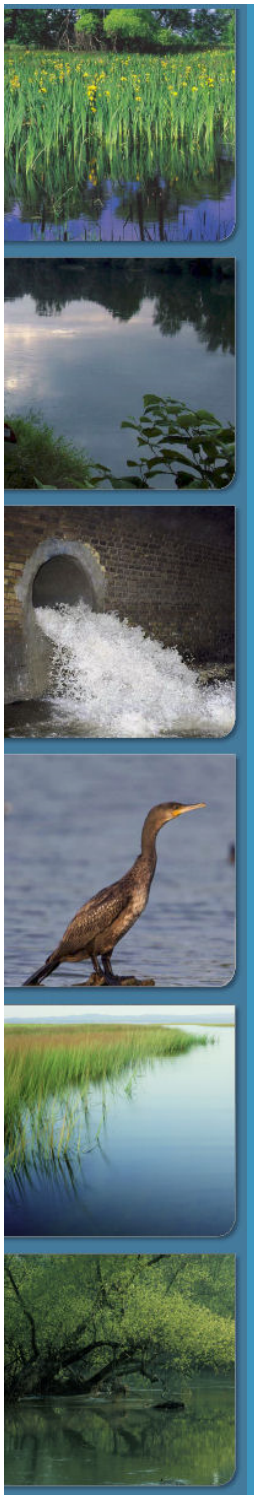

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Állóvizek

1. Állóvizek szabályozottsága
   - szabályozott (beton és kőművekkel kialakított) partfal
   - szűk tartományban szabályozott vízjárás
2. Tápanyag és szervesanyag terhelés
   - a befolyó vízfolyásokon érkező szerves- és tápanyagterhelés
3. Sótartalom és hőterhelés
   - termálvíz-bevezetés

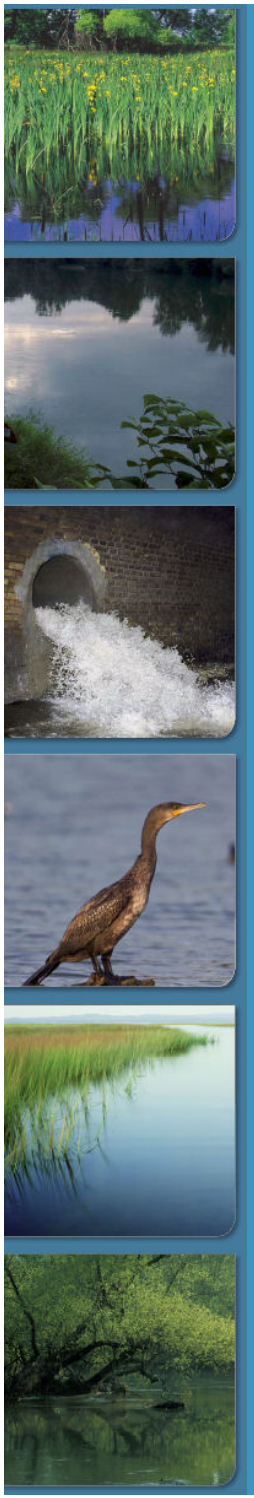

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Felszín alatti vizek

1. Mennyiség

   - alapvetően nincs mennyiségi probléma

   DE: termálkarszt víztest!!!

2. Nitrát és ammónium szennyezésekkel kapcsolatos problémák
   - Diffúz szennyezés mezőgazdasági területről
   - Településről származó diffúz
   - Állattartó telep

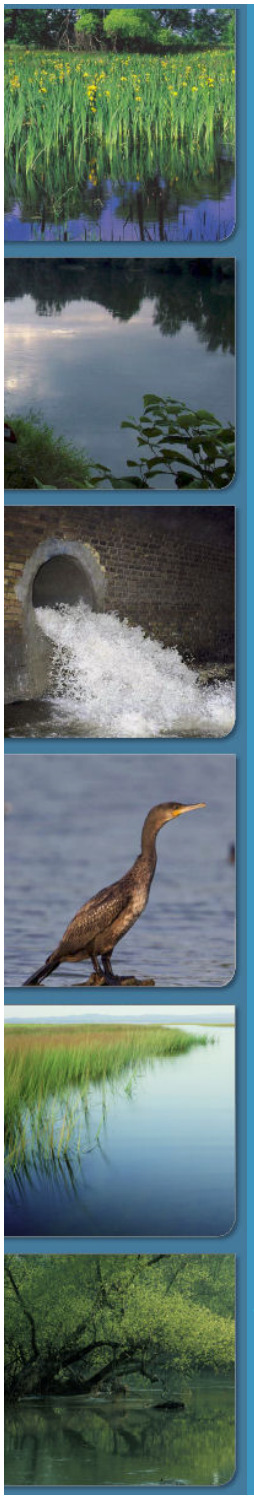

Erősen módosított víztestek

Víztestek	Módosítottság/létrehozás oka
Burján-árok	***A víztesten völgyzárógátas tavak létesültek, melyek horgászati hasznosításúak***
Császár-víz felső	***A víztesten völgyzárógátas tavak létesültek, melyek horgászati és jóléti hasznosításúak***
Császár-víz (Zámolyi és Pátkai-tározóval)	***A Császár-vízen két völgyzárógátas tározó létesült, melyeknek elsődleges hasznosítási célja a Velencei-tó vízpótlásának biztosítása.***
Császár-víz alsó	***A víztest alsó szakaszán duzzasztó létesült a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság vízellátására, a víztest erősen szabályozott (összetett szelvény)***
Rovákja-patak	***A víztesten völgyzárógátas tavak létesültek, melyek horgászati hasznosításúak***

??? Egyetért-e azzal, hogy a megadott indok alapján erősen módosított víztestté kell nyilvánítani az adott víztestet?

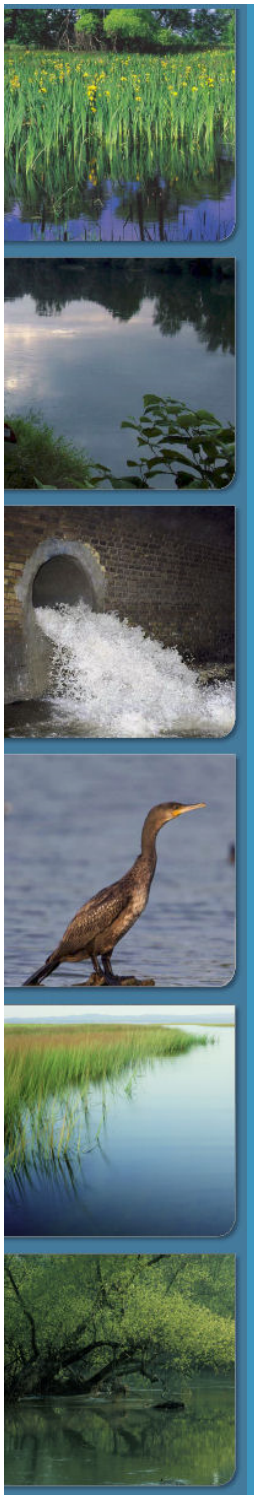

A felszíni vizek ökológiai állapota jelenleg

Vízfolyások - összesen 6 db

Ebből 3 nem jó, 3 adathiány miatt nem dönthető el.

Állóvizek – összesen 2 db

Ebből 1 jó, 1 nem jó.

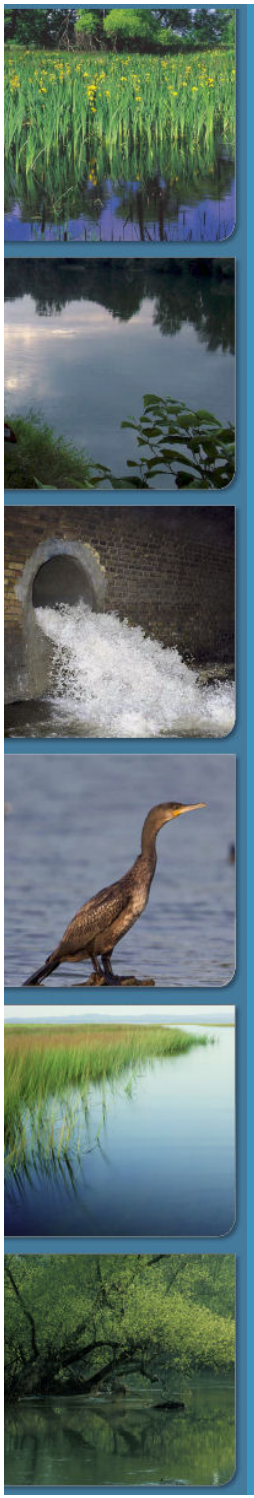

A vizek kémiai állapota jelenleg

Vízfolyások - összesen 6 db

Ebből 6 adathiány miatt nem dönthető el.

Állóvizek – összesen 2 db

Ebből 1 jó, 1 adathiány miatt nem dönthető el.

Felszín alatti vizek – összesen 5 db

Ebből 2 jó, 3 nem jó.

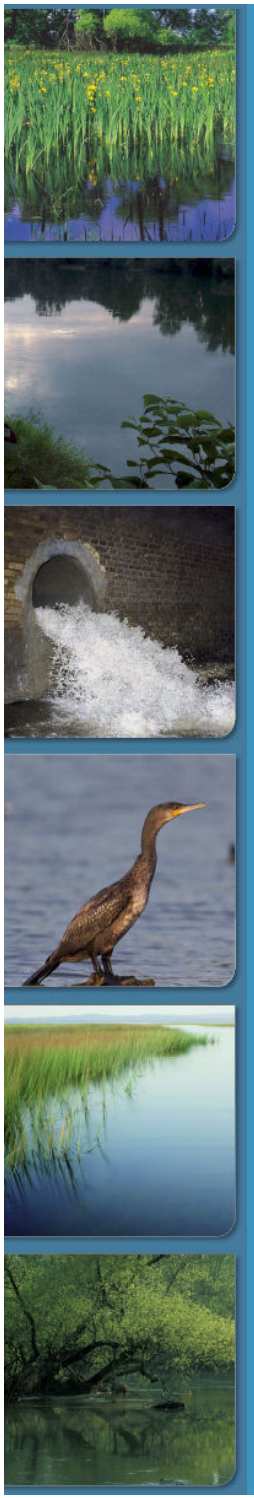

2015 utáni határidők és enyhébb célkitűzések okai

Időbeni mentességek főbb okai:

- a szükséges ökológiai helyreállási idő hossza,
- műszaki természetű gyakorlati vagy jogszabályi kényszerek meggátolják,
- aránytalanul magas terheket jelent a megvalósítás.

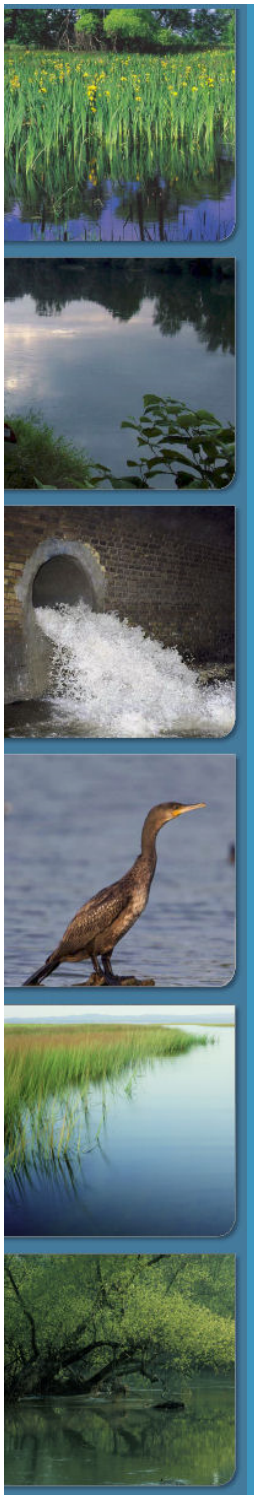

Célkitűzések és mentességek

	Összesen (db)	Jelenleg jó, kiváló (db)	Nem jó (db)	Jó állapot/potenciál elérése		
				2015 (%)	2021 (%)	2027 (%)
Vízfolyás víztestek:	**6**		**6**		**67**	**33**
Természetes	1		1			100
Erősen módosított	5		5		80	20
Állóvíz víztestek:	2	1	1	50	50	
Természetes	2	1	1	50	50	
Erősen módosított						
Felszín alatti víztestek	5	2	3	40		60
Összesen	13	3	10	23	38,5	38,5

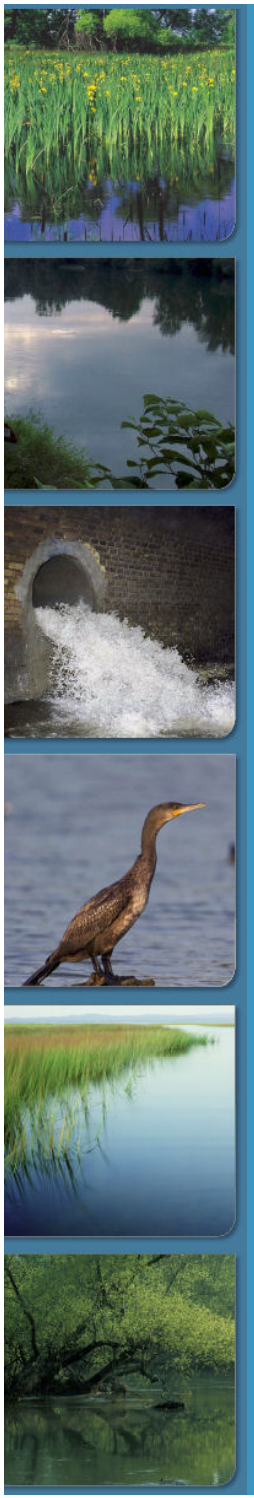

Főbb intézkedések csoportosítása

1. Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése
2. Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása
3. Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése
4. Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása
5. Megfelelő ivóvízminőséget biztosító intézkedések
6. Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések
7. Átfogó, országos intézkedések

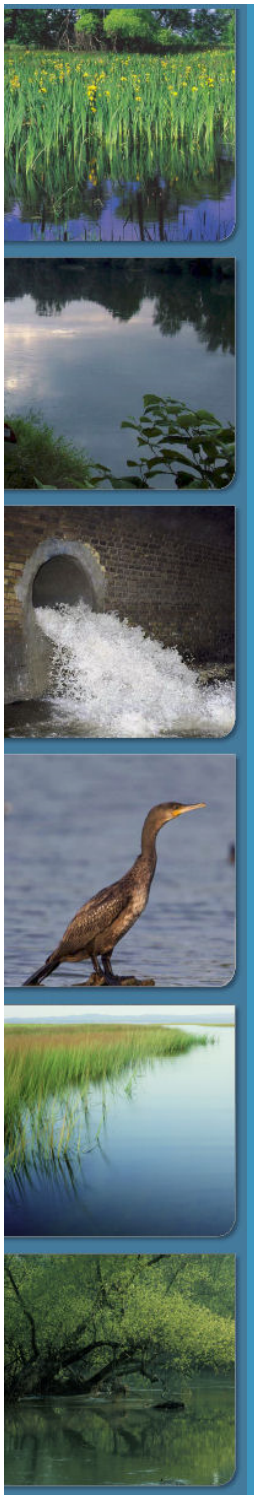

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

1. Területi agrárintézkedések

- jó mezőgazdasági gyakorlat (Nitrát Akció-program)
- trágyázás jó mezőgazdasági gyakorlata – nagylétszámú állattartó telepek korszerűsítése (ÚMVP)

Megvalósító, költségviselő: mezőgazdasági gazdálkodók (állami kompenzáció támogatással)

2. Csatornázás és szennyvízelhelyezés

- csatornázás: Pákozd, Pátka és Vereb (Nemzeti Szennyvíz Program - KEOP)
- Új szennyvízelvezetési agglomeráció kiépítése – új szennyvíztisztító telep (Lovasberény) - Nemzeti Szennyvíz Program

Megvalósító, költségviselő: önkormányzat (KEOP forrásból), illetve lakosság működtetési díjakkal

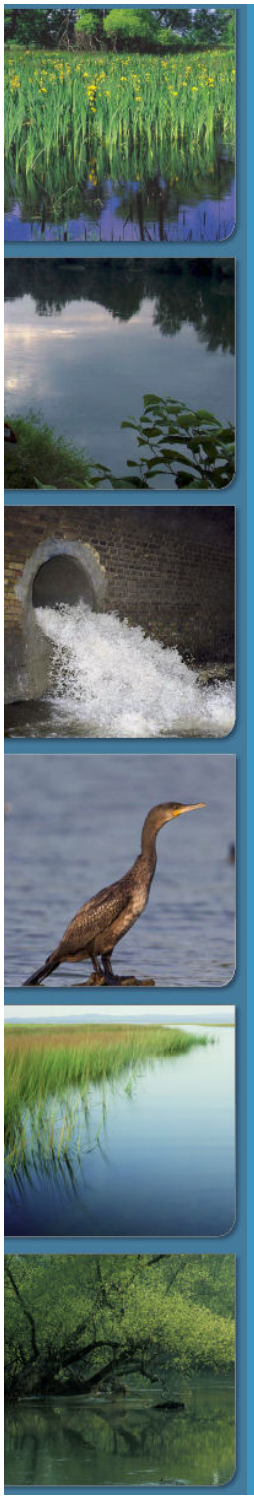

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

3. Települési eredetű szennyezések csökkentése

- belterületi csapadékvíz elvezetés

Megvalósító, költségviselő: önkormányzat (KEOP, ROP forrásból), illetve lakosság

4. A halastavi és a horgászati hasznosítás jó gyakorlata

- „jó horgászati gyakorlat” (etetés, halszerkezetre vonatkozó szabályok)

Megvalósító, költségviselő: horgászati tevékenységet végző vízhasználók (HOP forrás)

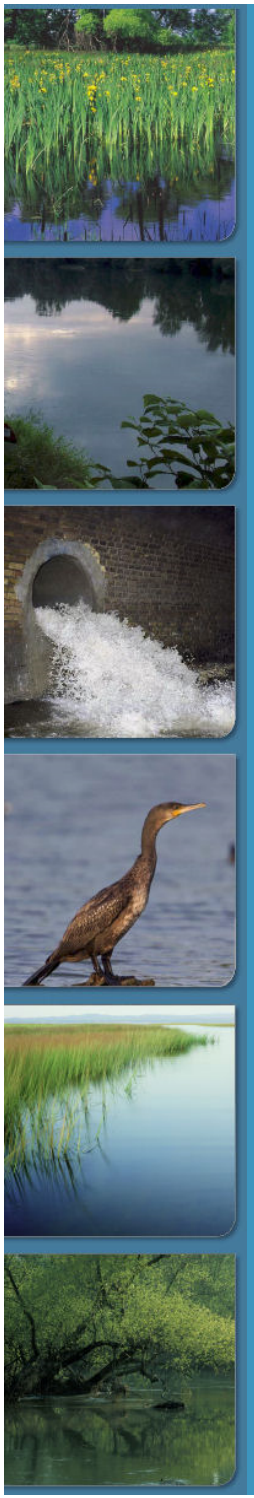

Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása

1. Termálvíz bevezetések korlátozása

- termálvíz bevezetések felülvizsgálata
- monitoring fejlesztése

Megvalósító, költségviselő: kibocsátó

2. Utak, vasutak csapadékvíz-elvezetése

- monitoring fejlesztése

Megvalósító, költségviselő: közlekedési útvonalak kezelője

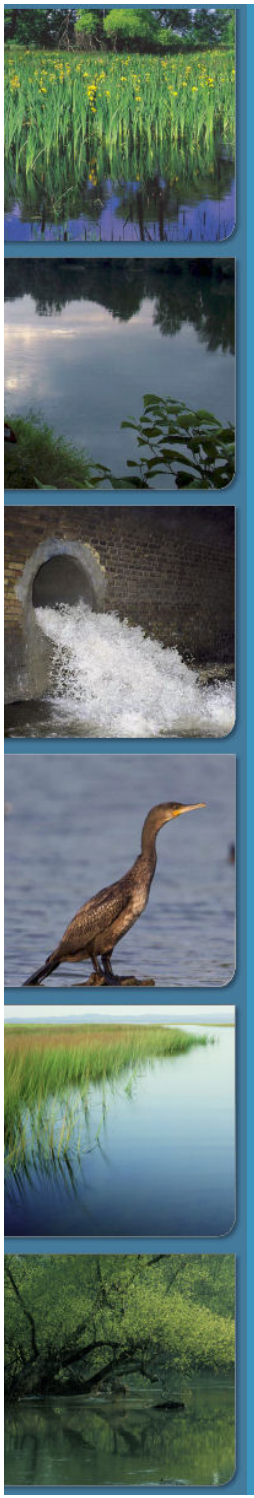

Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése

1. Kis és közepes vízfolyások rehabilitációja

- megfelelő szélességű hullámtér vagy nyílt ártér létrehozása
- partmenti védősáv
- mederrehabilitáció
- feliszapolódott medrek kotrása

Megvalósító/ költségviselő: Vízfolyás tulajdonosa, kezelője.
ROP, KEOP ÚMVP.

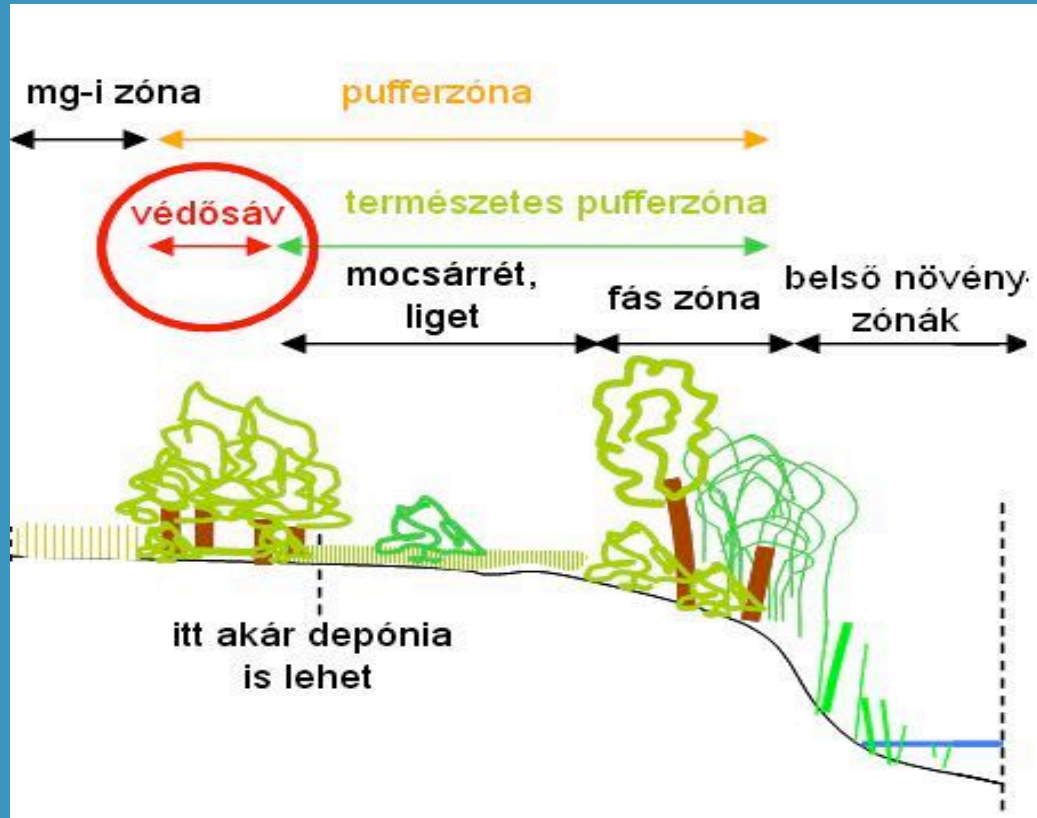

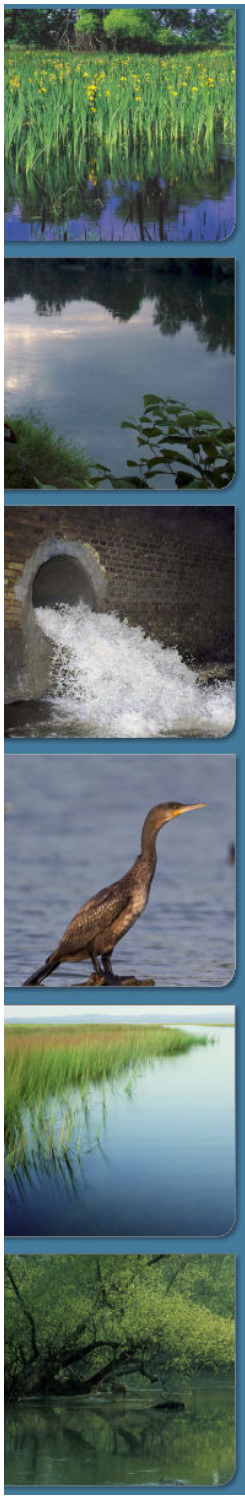

Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése

2. Állóvizek parti sávjának és medrének rehabilitációja

Nádas láp terület:

- természetvédelmi kezelés terv végrehajtása
- természetvédelmi nádgazdálkodás
- Császár-víz torkolati szakaszának rendezése
- Úszólápok védelme

Nyílt vizes terület:

- partközeli mederformák és növényzet kialakítása
- kotrás
- partfalak és kikötők rekonstrukciója
- vízszintszabályozás
- erózió csökkentés az északi vízgyűjtőn

Megvalósító, költségviselő: állóvizek tulajdonosa, kezelője

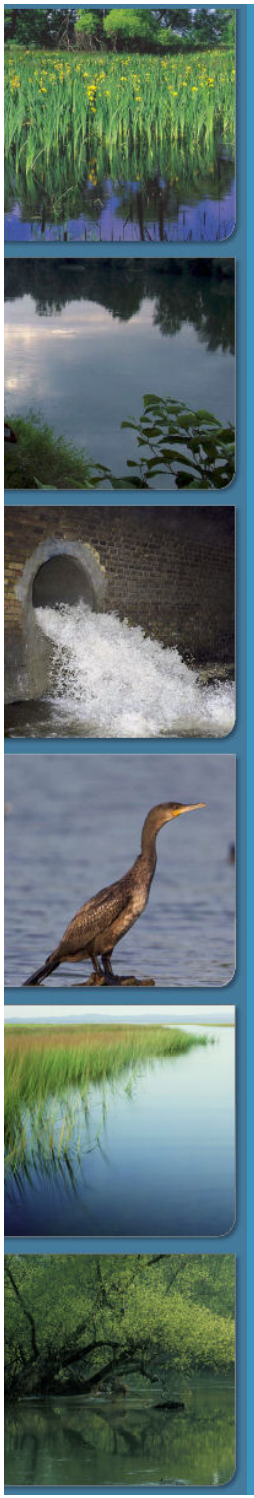

Vízfolyások és állóvizek szabályozottságának csökkentése

5. Eróziócsökkentés és vízvisszatartás

- a helyes mezőgazdasági gyakorlat része
- hordalék-visszatartás

6. További intézkedések

- tározók vízminőségének vizsgálata
- szükség esetén szűrőmezők létesítése
- jó „horgászati gyakorlat” bevezetése

Megvalósító, költségviselő: állóvizek tulajdonosa, kezelője

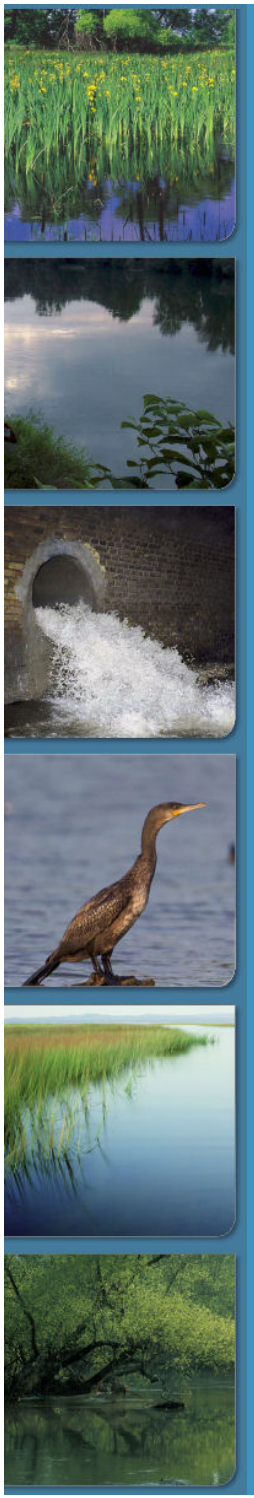

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

1. A felszín alatti vizek fenntartható használata

- igénybevételi határérték
- víztakarékosság
- illegális vízkivételek felszámolása

Megvalósító, költségviselő: állam, vízhasználók

2. Felszíni vizek fenntartható használata

- hasznosítható vízkészlet
- víztakarékosság
- engedély nélküli vízkivételek visszaszorítása

Megvalósító, költségviselő: állam, vízhasználók

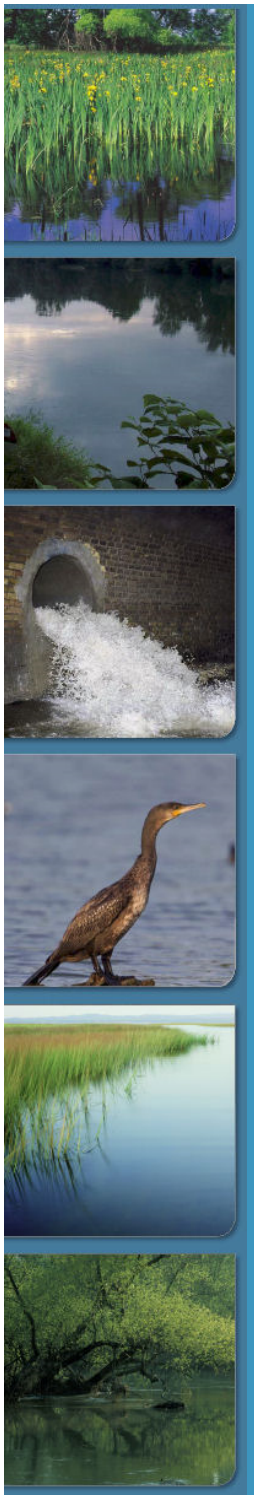

Megfelelő ivóvízminőséget biztosító intézkedések

1. Ivóvízminőség-javító program

Meglévő telepek fejlesztése:

- Lovasberény (arzén, vas, mangán)
- Pátka (arzén, vas)

Megvalósító, költségviselő: önkormányzat

2. Ivóvízbázisok biztonságba helyezése és biztonságban tartása

Sérülékeny ivóvízbázis:Csákvár, Zámoly, Vereb, Pátka

- Ivóvízbázis védelmi Program végrehajtása

Megvalósító, költségviselő: vízmű tulajdonosa KEOP forrásból (önkormányzat, állam)

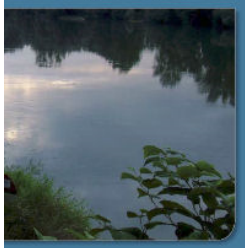

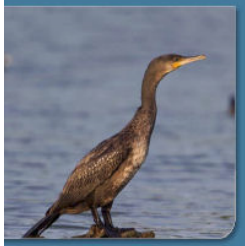
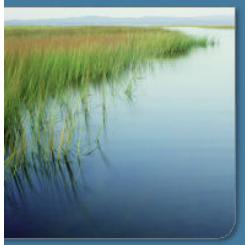
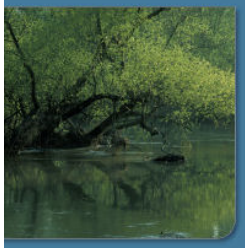

Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések

1. Védett természeti területek speciális védelme

Natura 2000 területek:

- természetvédelmi érdekeket tükröző kezelési terv végrehajtása

Velencei-tavi madárrezervátum TT Természetvédelmi Kezelés terv (2009-2018)

Megvalósító, költségviselő: NATURA 2000 terület kezelője, tulajdonosa,

2. Természetes fürdőhelyekre vonatkozó speciális intézkedések

Nyílt vizes terület: 9 db kijelölt strand

Kiváló fürdővíz minőség elérése a cél!!!!!!!!!!!

- környezet vízállapotának biztosítása
- települési hatások csökkentése
- tápláló vízfolyásokon érkező tápanyag csökkentése

Megvalósító, költségviselő: Kijelölt fürdőhely kezelője, tulajdonosa,

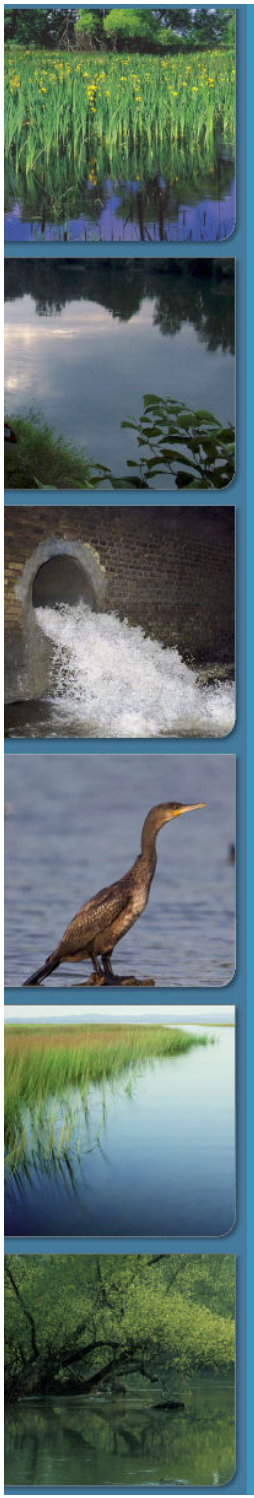

Átfogó, országos intézkedések

1. Vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok)
2. Engedélyezési eljárások
3. Monitoring fejlesztése
4. Információk biztosítása, nyilvánosság
5. Költségmegtérülés elvének érvényesítése
6. Képességfejlesztés (K+F, szakemberképzés stb.)